

Setkání ponorkářů v Bratislavě

Průznivci ponorek se sjíždějí několikrát do roka na menší akce na územích Německa, Rakouska a Francie; mezi ty větší patří třeba SubRegatta v rakouském Neulengbachu, která se koná každý lichý rok. Na Slovensku (ani v Česku) ale takové specializované setkání zatím nebylo. S tím se nechtěla smířit skupina slovenských modelářů zabývajících se modely ponorek a za pomoci rakouských kolegů zorganizovala o víkendů 13. a 14. září na koupališti v Bratislavě-Rači první akci tohoto druhu.

I když od vzniku prvotní myšlenky uběhly už tři roky, definitivní rozhodnutí padlo až letos začátkem prázdnin, kdy už do vhodného termínu zbývaly jen asi dva měsíce. Optimální je totiž doba po dovolených, kdy už se venkovní bazény uzavírají, ale ještě nejsou vypuštěné. Za tuto dobu zvládli čtyři organizátoři Roman Pastorík, Július Kramp, Rudolf Okuliar a František Valček, pozvat ponorkáře z blízkých zemí, zajistit areál a nutná povolení, vybudovat přístřešky pro uložení modelů, zázemí pro stravování i připravit doplňkové soutěže. S kontaktováním kolegů v Německu a Rakousku pomohl Hans Hofmann z IGU Austria.

Pozvání přijalo celkem 25 modelářů se 42 ponorkami, další přijeli jen na zkušenu. Ze zahraničních byli nejvíce zastoupeni účastníci z Rakouska a Česka, přijeli i zástupci Francie a Maďarska; němečtí modeláři se omluvili kvůli pozvání na poslední chvíli.

Naše skupina ve stejné sestavě jako loni v Neulengbachu, tedy František Karas, Martin Velek a já, dorazila na místo už v pátek po poněkud dobrodružné cestě, když se nejprve půjčený karavan uvolnil ze závěsu a narazil do auta, naštěstí s minimálními škodami, a v závěru nás pak navigace vedla asi 12km lesem po

asfaltové cestě často právě tak široké na jedno auto a nabídla i zkratku přes brod.

Akce byla zorganizována jako uzavřené soukromé setkání, pokud se ale někdo přišel podívat neohlášeně, uspěl také. Hlavním bodem programu po oba dny byly volné jízdy a diskuse nad novými modely kolegů, v soutěži o nejhezčí či spíše nejzajímavější ponorku hodnocení patřilo výhradně ženám. Překvapením se stala střelecká soutěž na pohyblivý terč ve tvaru ponorky, jež vyžadovala souhru dvoučlenných týmů – jeden mířil a druhý jednoduchým RC vysílačem ovládal spoušť.

Z novějších modelů se ukázalo několik konverzí U-47 od Robbe na statický píستový ponořovací systém

Heinz Jelinek se svým modelem rakouské ponorky U-3, vybaveným posuvnými akumulátory

a v hojnější míře než dříve bylo možné v ponorkách vidět elektronické stabilizace polohy i ponoru. Rozmáhají se také prostředky pro snímání ponorek pod hladinou, ať už jde o improvizovaná pouzdra pro kamery spouštěná do vody z břehu či instalaci minikamer do věží

Soutěž ve střelbě na pohyblivou ponorku

Celkový pohled na areál při zahájení

tické realizaci ale zatím nikdo neví.

Ponorkáři, kteří preferují maketařský přístup, málokdy vycházejí ze stavbenic, to ale neznamená, že by je nezajímaly jednotlivé konstrukční prvky vyráběných ponorek. Naše ponorka typu 212, jejíž test jsme právě v Bratislavě dokončili jízdními zkouškami a fotografováním ve velkém bazénu, budila dost pozornosti především perfektními plavebními vlastnostmi, o tom ale až jindy. Ota Gerža sklídl uznání za výbornou funkci své U-2540 (typ XXI), i když model je zatím bez povrchové úpravy.

Krásnou rakouskou ponorku U-3 z počátku minulého století přivezl Heinz Jelinek z Breitenbrunn. Pro nás je zajímavé, že na této ponorce sloužili pod velením českého kapitána Karla Strnada i další čeští námořníci. Dramatický příběh ponorky, jenž skončil jejím potopením v boji a smrtí kapitána poté, co vysadil většinu mužstva, popsal Jindřich Marek v knize Žraloci císaře pána. Hloubková kormidla stejně jako u předlohy nejsou příliš účinná, a tak autor v mo-

Na nízkou hladinu se musely ponorky spouštět řemeny, zde Karol Kutlák s U-47

ponorek. Všichni se nějak potýkají s tím, že při ponoření není téměř možné přenášet videosignál vysílačem. Pěkný byl třeba nastavitelný stojan s kamerou v pouzdrě, který se postaví do bazénu a signál je vyveden trubkou stojanu nad hladinu k anténě. O řešení napodobujícím vlečené radiobóje skutečných ponorek se hodně mluví, o prak-

Detail ponorky S197 Alfréda Pfeiffera s vysuvovatelnými periskopy a postavou kapitána

Některé ponorky připomínají uvnitř počítač

delu s dynamickým ponořováním použil netradiční a velmi vtipné řešení: Olověné pohonné akumulátory jsou umístěny na saních a samostatně servo vybavené pákovým mechanismem je přesouvá o téměř 100mm vpřed nebo vzad; změna těžiště významně pomáhá při ponoření i vynoření.

Alfréd Pfeiffer na své ponorce S197 (poválečný německý typ 206A) použil velmi efektivní zatahování periskopů, to však není všechno. Spolu s periskopy se vysouvá i věž při hladinové plavbě i postava kapitána s dalekohledem. Funkční je také osvětlení ovládané v několika okruzích, což bylo pěkně vidět při nočních jízdách. Právě při nich tato ponorka spolupracovala s naším Neptunem vybaveným silnými světly v předí, projížděla světlým kuzelem a nechala se hledat ve tmě po dosednutí na dno.

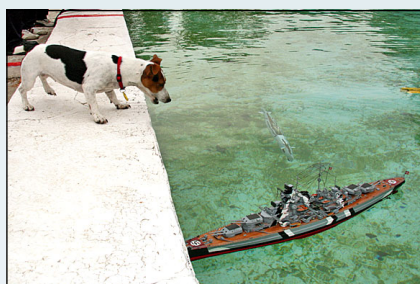
Z Maďarska přijel Lászlo Benkó s malou ponorkou Barracuda podle francouzských plánů, vybavenou statickým systémem s čerpadlem do ostříkovače auta VAZ a vakem na infuzi v roli balastní komory. Model na hladině otvíral poklop na věži. Z Maďarska dorazilo ještě několik dalších modelářů sbírat zkušenosti a navázat kontakty, ale například šéfové klubů János Kornis a József Gulyás už ma-

jí záměr v horizontu jednoho až dvou let uspořádat specializovanou po-

Barracuda Lászla Benka z Maďarska

Všechna plavidla ze břehu proháněla terrierka Saša; jako pravá Angličanka sdílela Churchillovo zhnusení z nacistické svastiky

norkovou soutěž, jakési neoficiální mistrovství Evropy, jehož pravidla by byla odvozena ze současné kategorie F2. Konkrétní úpravy pravidel jsou ale zatím ve stadiu úvah. Nicméně vhodnou nádrž s přístupem do vody a ubytováním v místě už mají vybrané.

V soutěži získala nejvíce hlasů nejméně čtyři roky stará a stále nedokončená čtyřmetrová ponorka Rudý říjen Andrease Pfisterera. Podle majitele, nápadně ozdobeného sovětskými odznaky a rudými hvězdami, by měl být model hotov asi tak za rok až dva. Bude-li tomu tak, potrvá jeho stavba déle,

Přenášení střední části trupu obřího Typhoonu vyžaduje čtyři muže

kách nechalo inspirovat organizaci SubRegatty v Neulengbachu, a kdo chce, může srovnávat a poukázat na omšelý bazén, nízkou hladinu vody, omezené hygienické zázemí, improvizovaný přístřešek sбитý z dřevěných latí, lehátka použitá místo stolů na modely a občerstvení dělané doslova v polních podmínkách, jenže to srovnává neporovnatelně. Rakouský areál je mnohem lépe vybaven a zavedené setkání ponorkářů, organizované regulérním a ne úplně malým klubem, aktivně podporuje jak město, tak sponzoři.

Slovenští modeláři se museli obejít bez podobné podpory, a nechtěli vypisovat ani startovné, proto bylo také prakticky nemožné uskutečnit podobnou akci jinak než jako soukromé uzavřené setkání s dobrovolným příspěvkem. Před výsledkem je na místě smeknout. Podle ohlasů lze doufat, že se toto setkání stane zkušebním „nulovým“ ročníkem v budoucnu snad už veřejné akce, jež by se mohla střídát s rakouským Neulengbachem. Tomu nahrává i fakt, že areál by měl příští rok projít rekonstrukcí. Bude-li znám konkrétní termín dostatečně předem, dá se s jistotou čekat i podstatně hojnější účast zahraničních modelářů.

Ing. Michal Černý a Martin Velek

Kamera ve věži ponorky Delta, anténa je vyvedená nahoru

než bylo obvyklé u skutečných plavidel tohoto typu.

Setkání v Bratislavě nebylo velké, ale myslím, že se velmi povedlo. Je pochopitelné, že se po všech strán-

